

Latweeschu Awijs.

Nr. 5.

Zettortdeenâ 3. Webruar

1855.

Drafftehts pee J. H. Hoffmann un A. Johannsohn.

Karra-sinnas.

Isgahjuschâ neddelâ albrauze us Jelgawu muhsu augstais Generals Sihwers, kurram schehligais Keisers wissu to karra-spehku no-dewis, kas wissu Widsemme un Kursemme aysargahs un tohp nosaukts par Austruma-juhras-korpus. Winni paliks pee mums Jelgawâ. Tâ kâ winni bij atnahkuschi, tuhdal zeen. Gubernaters un wissi karra- un teefas-fungi pee winneem noskrehje winneem gohdu doht. — Muhsu Kungs un Keisers muhsu zeen. General-Gubernateram, Peekungam Suworam, pateizibas grahmatu par to laidis, ka lihds schim par to karra-spehku Widsemme tik labbi gahdajis. — 27tâ Janwar deenâ arri pee mums Jelgawâ albrauzis tas augstais Kuratera-kungs Brattis, kas pahr wissahm Kur-, Wid- un Iggauku-semmes augstahm un seminahm stohlahm zelts; nahjis muhsu stoh-las pahrluhkoht. — Muhsu Keisers Rihgas pilsehtam pateizibas-grahmatu par to atlaidis, ka Nihdsineeki 50 tuhfst. sudr. rubelus dahwinajuschi us kareu, un arri Maskawas pilsehtam tâpat pateizis par 51 tuhfst. sudr. rubl., ko tas dahwinajis.

Eistreikeri bij grahmatas laiduschi us Bruh-schu Kehninni un us wisseem zittem Wahz-simmes Waldineekeem (laßti to lantfahrtes istahstischani par to Wahzu walstu-beedribu) — un gribbejuschi tohs peerunnaht, lai Bruhisci un wissa Wahzsemme tuhdal taisoht gattarou wissu jawu leelu karra-spehku un eimohrt ar Eistreikereem; bet tee wissi atbildejuschi, ka to nei waijagoht, nei gribboht darriht. Tur pret-

tim Sardinas Kehninch faderrejis ar Galendereem un nosuhtih 15 tuhftioschhus Italienerus us Sewastopoli, bet Galendereem jadodh nauda un wiss ja-ismaksa, kas buhschoht karra waijadfigs. Schee eet gan — bet Turki ihsti ne gribboht eet us Krimmi; jo sinn, kahdas mohkas un kahds pohts teem tur irr. Pats Turku karra-leelskungs Omer-Pascha ne-gribboht eet un tadeht Turku Keiseram tei-zis, ka labbaki gribboht atstaht sawu ammatu, ne kâ eet; tomehr buhs ja-eet, jo Galenderi un Sprantschi Turkus speesch un dseen, ka teem ja-eet un ja-darra kâ pawehl, un jums winadeen jan effam stahstijuschi, kâ ar nabbaga Turkeem darra. Irr gan teem ihsti draugi un stipri valigi! — Prinzis Napoleons, kas no Sewastopoles us Konstantinopoli bij gahjis ahrsteees, nu pahrnahzis atvakkal us Paribsi, bet tik wahjisch un tâ nobeidsees, ka Sprantschi Keiseram to redsoht afferas azzis bishas. Arri Galenderu Prinzis Lankasters Londonê pahrnahzis newessels. No wisseem teem Galenderu Generaleem, kas us Krimmi esfahkoht nogahjuschi, taggad tur tikkai trihs wehl palikkuschi, jo tee zitti woi noschanti, woi simmi, woi us mahjahm aissahjuschi. Gruhti dees-gan tur wehl eimohrt. Krittis leels sneegs, druzzin fallis, palizzis atkal mihtis laiks un filts, un wissi aplehgereschanas grahwji nhdens pilni palikkuschi, atkal snidjis un fallis un turrejees pee fallas. Tad nu par gruhti gan bijis, un dauds simmi palikkuschi. Tadeht no Galendereem zitti nosalluschi, un 'ir pee Sprantscheem atradduschi weenâ nakti 80 saldatus un weenu witsneeku nosalluschi, un

1 wirsneeks nakti sneega beedre eekritis un tur rihtå atrafis pussmirris. Raksta ka taggad gan labbaks laiks palizzis, bet arri paschi Enlenderi raksta, ka ar noschauschanu, sehrgahm un tahlahn karra-gruhtibahm Enlenderi ta nihkuschi, ka no tahs 65tas regimenteres atlakkuschees tikkai 4 simts, no teem brangeem 1562 Stohtu semmes strehlnreekeem tikkai 2 simts, no tahs 46tas regimenteres tikkai 30 un no tahs 63schas regimenteres tikkai 7 zilweki wehl effoht derrigii!! Dezembera mehnesi effoht nowedduschi us Konstantinopoli 5 tuhktoschus limmus Enlenderus! Sprantscheem eimohrt gan labbaki, bet ka teem ihsti eet un klahjabs, to winnu waldineeki gan ne wehl kaidri rakstih. Par dauds labbi gan arri ne buhs, jo ir Sprantschi ne wart beigt suhtih us Krimmi jaunu karra spehku un valigu.

Kad nu Enlendereem tik siliti eet, tad Kehninenie sa-aizinajuse leeln runnas-deenu, un wainu mekledami, kalabb wissu wairak Enlendereem tahds vohs, wainu greesuschi us teem angsteem Kehninenes Ministera-kungeem, un schee nu wissi tuhral astahjuschi no sawa augsta ammata. Nu mekle jaunus Ministera fungus; bet schis un tas ne gribb tahlods bailigds laikds tahlu gruhtu ammatu usnemt un tadeht wissu neddelu mekledami wehl ne warrejuschi us-eet derrigus jaunus Ministerus.

Wahzu Awises lassam wehl scho stahstu. Sprantschu un Enlenderu saldati, kas pee Sewastopoles lehgeri par nakti us wakts stahwejuschi, safkuschi stahstiht, ka ik naktis us paschu puss-nakti lehgeri fluspi atskrejht leels jahtneeks us lepnu baltu sirgu — pats jahtneeks arri balts ka spohks — un jahjoht schurpturp pa lehgeri; eimohrt ka wehjisch, ne sinnoht fur zehlees fur palizzis! Isgahjuse walloda ahtri pa wissu Enlenderu un Sprantschu lehgeri, ka kehms un kehms. Wakts saldati drebbedami drebbejuschi, jebchu wirsneeki gan smehjuschees. Bet kad kahdi drohschi Sprantschu strehlnreeki (Swahwi) bij isleelijuschees ka tee

neeki, eeschoht wakteht un to spohku gan dabbuschoht, un gabiuschi gan firdigi; bet kad dabbusiuschi redseht balto jahtneku, un firds teem saplakuse un jebchu gan schautin schahwuschi un jahtneeks tomehr meerigi un wessels aistrekhjis, — tad tizzeht jaw supri tizzejuschi to kehmu. Nu iszehluschees wissadi brihnischligi stahsti. Sprantschi teikuschi, tas effoht nelaika karra-leelkunga sw. Arnota gars, kas tohs us Krimmi noweddis un tuhral pehz tahs pirmas leelas kauschanahs pee Almas uppes nomirris. Atkal Turki teikuschi, ne! Tas effoht tas ne labbais karra- un mehragars (wels) kas nahkoht un nakti islaishoht to neweffeligu mehra un sehrgu gaisu, un wissu nesaimi, ka teem tahlas leelas mohzibas nu ja-zeeschoht. Ur tahlu aplamu wallodru un mahau tizzibu laudis nu mohzijuschees. Kahda nakti saldati us wakts stahwedami pee klints kalna stuha, sadsird, ka sirgs stredams ar pakkaweeem alminas dausa. Woi nu buhs tas kehms? Zitti sahk drebbeht, bet wirsneeks falka: neeki! Kehma sirgam weeglas kahjas, eet pa gaisu, semmi ne trizzina. Arri esmu dsirdejis, ka jahtneeks sawam sirgam kreewisti ussauzis. Tik drohschi lautini. Nu nahk, — un nahkdams ne warrejis redseht tohs saldatus, kas ais ta klints almina paschä zellä stahwejuschi. Jahtneeks teem lesscham wirsu usscreen. Nu wirsneeks schauj. Kehms satruhktahs, apstahjabs un nu ir saldati eedrohschinajabs schaut. Bet nu arri kehms sahk schaut ar dubbultehm pistolehm. Noschauj weenu, saschauj ohtru, sajahj treschu — nu tik atpakkal johnam, aulam un prohjam; saldati pakkal, bet schis eekricht uppè un ar sirgu peldus ismuht. Snegä pehz usgahjuschi pehdas un assinis, un nu atsinuschi, ka laikam bijis kahds drohschs Kreewu wirsneeks, kas no Kreewu lehgera ta nahzis naktis isluhkoht, ka eenaidneekeem eet. Nu dabbusiuschi gan atsicht un redsehtzik aplama un grehku leeta ir mahau tizziba. Deewam schehl wehl irr un irr pasaule, kas tahlus

neekus un blehnas tizz, ta apgrehtojahs un paleek par neru. Nemmees no schi notikuma stipru mahzibu.

S—z.

No Birschu muischas.

Muhstu seema lihds jaunam gaddam bija gan pastahwiga un ar sneegu baggata, bet mihlsta. Nuhle wehl eesahkt stipri salt. Muhstu mallâ pehren wassaraji bija gluschi wahji, ta-pehz laudim gruhta pahrtischan. Tee arri ne warr dauds ko pelnites, jo ohsoli jau wissi irr islassiti un waw ko west pee Dangawas. Zilwelu wesseliba bija paldees Deewam labba.

Tai 15ta Janwar mehu. d. Saukes un Elfschu muischas mahzitajs Bochhorn zaur abtru nahwi pee Deewa aissghjis irr. Lai Deewos sawam gohdigam kalmam muhschigu meeru un svehtibu dohd!

L.

D s e l f e .

(Beigums.)

Ohglehm, ka redseet, saws spehfs, ar ko tahs sa-eetahs ar dselsi, un pehz ta mehra, zik dselse usnehmuse ohglu, gaddahs trihs dselsu furtes, prohti: 1. Lohti ohglubaggata dselse jeb ketta. 2. Ohgluswabbada jeb fallama dselse. 3. Druszin ohgluturriga dselse jeb tehrands.

1. Ketta wisspiemak no trahsns istek. Simts mahrzinâs irr 5 mahrz. ohglu, tapehz to arri mehds fault par ohglu dselsi. Stiprâ ugguns karstumâ ta kuhst, ta ka skunstigâs smilschu poehrmes no tahs warr isleet wissadas leetas, ihpaschi grahyjus, kappy krustus, maschinu rittenus ic. Zaur to ka schi dsesses furte putraimota, brihnum zeeta un wissai trausch, to tikkai ar leeschani warr isstrahdah.

2. Kahrschu jeb fallama dselse irr staidra dselse, ko no kettas taifa. Kettu kau-sejoht par to gahda, ka ne truhktu tai arweenu prischa gaifa, zaur ko wissas tai klahrbuhda-

mas ohglu dallas gluschi isdeg. Jo masak tanni kausejumâ ohglu atleekahs, jo twirtaks winsch paleek, famehr heidsoht farwilees weenâ vikkâ (blahki) nahk appaksch smagga ahmera, kas no ta issitt pehdigas fahrnu dallas, bet staidru dselsi turprett fawelle kohpâ weenâ gabbalâ. No schi tad ar jo maseem ahmereem woi ar smaggeem rulleem atkal istaisa tahs dselsu kahrtis, kahdas preeksch falschanas dab-bujam pirkt. Weegli nu prohtams, ka tahda fallama dselse, kas labbi ne laujahs sweiseht woi kalt, naw wehl pavissam staidra no ohglehm.

3. Tehraudam lohti mas ohglu klah, us 100 mahrz. tikkai kahdas 2 lihds 2½ mahrzinâs. Tehraudu dabbu, kad kettu kausejoht no winnas ohglu dakkam pussi isdedfina (rup-jajs tehrauds), woi kad smallas dselsu kahrtites ar ohglu pulweri kahdu laiku leek kwehleht mahla kastites, zaur ko ohgles ar-weenu wairak eesihsdamees dselse to pa ilgo-schu pahrehehsch par tehraudu (smallajis tehrauds). Ka nu tehraudu ir ta warr eeguht, kad pussi no fallamas dsesses un pussi no ket-tas sakause kohpâ, paschi no prattiseet.

Iebshu dselse par leelako dalku akniads buhdama janemm ahra no semmes klehpja, tad tomehr sché heidsoht wehl japeeminn, ka daschâs weetâs, bet allaschin tikkai rettâs, arri ittin staidru, gattawu delsi atrohd wirf sem-mes, ko tuhliht warr iskalt. Sibirijâ preeksch kahdeem gaddeem usgahjuschi tahdu gabbalu staidras dsesses, kas dauds poehdu bijis smags, un plaschâs Seemel-Amerikas meschâs taggad wehl gulloht brihnum leels dsesses blukkis, no ka jau no senneem laikeem eedsimtee Amerikaneri kalluschi sawas dselsu leetas. Urala kalanâs jo prohjam irr taggad us-eet starp plah-tinas (balta selta) grandeem staidrus, gattawus dsesses graudinus. Par dselsi, ko Kreewu semme, Olonezes gubernijâ, no esareem sveijo ahra un kur arri leelu gabbalu lohdes un paschus leelns gabbalus leij, ka finn zittâ reise slahstisim.

C. O. L.—ch.

Skreij-wahwerinsch.

Starp Deewa raddijummeem kam tschetras kabjas un kas sawus behrnus sihdina, silspahrne naw weenweeniga kas mahl street ka ar spahrneem, bet arri wahwerinsch, ko par skreij-wahwerinu sauz un ko arri muhsu Kursemmes augschgallä reds, jebchu taggad jaw rettaki. Leelumä winsch ta ka wahwerinsch, ko wissi pasihst, bet plehw-ahda tam pee muggura pee wehdera un pee kahjahn kas tahlati issteepa aisaemm elkoni un zelli un eet libds preelsch- un pakkal kabju-sakni. Kad schis wahwerinsch laischahs no kahdas weetas us zittu weetu, woi kad uhdens peld, tad reds ka schahs plehw-ahdas issprandsahs, wissstihm kad zaur gaisu no kohla us kohku stredams lezz, jo gan itt weegli kahdu 20 assu tahli warr lehkt bes-ka semme fristu. Bet schi lehkschana eet us semm-pussi, tadehl sarram woi kohkam no ka nolezz wajaga buht augstakam ne tam kam grubb uslehkt wirsu. Pascha lehkschana plehw-ahda paleek issteepa. Tad un ta winsch ne skreij ka putns un arri ne tik labbi ka silspahrne.

H. R.—II.

Sluddinashanas.

 Tai 14ta Janwar s. g. Wolguntees leelu Mastiku saiminezei irr no kaupmanna Günther (leelajä eelä prett Latveeschu basnizu), seftas plazzi gaischi sils ne pilni 6 gaddi wezs sirgs issagts, eejuhgts jaunäss raggäss ar jaunu fulbu, jauneem riikem ar falli raibi mahletahm fakkahm, falli raibi mahletu lohku, ahdu eemaufteem un puss-bruhketu ahdas seddaku. Kas kahdas taishnas finnas pahr scho sagtu sirgu warretu doht, tohp luhgts ka to dohtu Wolguntees muischä jeb pee Wolguntees peederrigu leelu Mastiku saimineeku.

Wolgunte, tai 28ta Janwar 1855. I

No 23. April sch. g. weena pee Hahna-Me-
meles muischäs peederriga klahtmuischä, 4 juh-

des no Bauskas, us arrenti dabbujama. Klahtakas finnas dabbujamas Selgawä pee dsimta kunga barona Franz von Hahn. 1

No Krohna, Leelas-Sessawas pagasta-teefas tohp wissi tee, kam kahdas taishnas prassishanas buhtu pee tahs atstahtas mantas ta Leelas-Sessawas nomirruscha Puiku krohdseneeka Zehkaba a Reini zu un Leelas-Sessawas nomirruscha Puhrischu Knieffu saimneeka Janna Knieffu, — zur scho usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas tai 10. Merz s. g. ar skaidrahm peerahdischanahm pee schihss teefas peeteiktees. Zo buhs wehrä likt!

Krohna Leelas-Sessawas pagasta-teefas tai 15. Janwar 1855.

(Nr. 33.)

Leefas peesehdetajš:

J. Brigmann.

Leefas-skrihweris:

A. Fromann. 2

Pee Ohsolmuschhas pagasta-teefas taps tai 14. un 17. Webruar m. d. s. gab. 51 ohsola klutschi un par wissam kohpä kahdi 110 ohsola ressgalla klutschi preelsch pussdeenas wairak sohlitajeem pahrdohti. 2

Divi lauku waggari, un weens kallejs kas arri atslehga darbu strahda, ar apileezaishanas grahmatahm ka darbu saproht un gohdigi uswebbees, tohp mekleti par labbu lohni kahdä leelä muischä eeksch Kursemmes. Klahtakas finnas warr dabbuhrt pee muischhas waldbishanas Sarkana muischä pee Wentespilles. 2

Zanni Rihgas rahts-muischä Zschelle, 30 werstes no Rihgas pee Daugawas mallas, us nahoscheem Surgeem ta peena un raua rente dabbujama. Ja nu kam patiktu to usnemt, lai steidsahs peemelbetees pee tahs jau peeminnetas muischhas waldbishanas.

Zas no jauna usbuhwehts Leel-Behrsteles Schaggatu frohgs, ar laukeem un ptawahm no Surgeem 1855 us wairak gaddeem us arrenti dabbujams. Klahtakas finnas dabbujamas Leel-Behrsteles muischä.

V r i h w d r u t t e b t.

No juhmaslas-gouvernemente augstas waldbishanas pusses: Oberlehrer G. Blaese, Zensor.

No. 25.

Latweefch u Awisch u

Nr. 5.

peelikum s.

1855.

Ohtrais missiones fuggis.

Ar preeku lassijam muhsu Awischu 48, 49 un 50. nummuri 1854 par to pirmu Wahzemmes missiones fuggi, ko tizzigi missiones drangi taggad ar sawahm aisluhgschanahm us nabageem paganeem Awrikas dallä pawadda. Jau arri no ohtra missiones fugga taggad missiones Awises stahsta, kas ar missionareem aissgahjis, paganeem Jesus Ewangeliumu peewest.

Leelä juhrä (ko arri par klußu juhru nohanz) kas issteepjahs starp Amerikas un Ahrias pasaules-dallahm, irr ne-isskaitamas sallas, kas weetahm leelä skaitlä kohpä ka isfehtas rohnahs. Starp schahm irr Sandwikes-hallas, par kureahm Kehnisch Kamehameha III. walda, sawä leelä wirspilsatä Onolule dñih-wodams. Schinnis fallas 1820tä gaddä Amerikaneru Luttera draudses missiones bee-driba sahku si Jesus Ewangeliumu fluddinah, un no ta laika jau us schahm fallahm lihds 42 mahzitajus, 20 mahzitaju-paligus, un 7 valterus aissstellejusi. Taggad nu pehz 34 gad-deem tur jau skaita 220 tuhkfostschus Ewangeliuma-tizzigus, kas Jesus wahrdä sawus zelius lohka, un 439 skohlas ar 2506 skohlas-behrneem. Nu schee kristiti jau paschi par sawu tizzibas kohpschanu gahda, leek mahzitajus ismahziht, skohlas un basnizas uszell, un ir zittrem paganeem to labbu gahdaht rubyehs, kas pascheem zaur Deewa schehlastibu notiske, teem missionarus suhtidami. Schiks jaunas kristigas draudses isgahjuschä gaddä, 15tä Inhli mehnesccha deenä, arri, tavat, ka Ermanburjä Urms mahzitajs, no Onolules pilsehta fuggi ar missionareem us zittahm paganu fallahm aislaiduschi, un Kehnisch Kamehameha teem Kristus wehstneesseem grahmatu lihds dewis, kura jaweem kaiminu Kehnineem, kas

wehl pagani, tohs mahzitajus nowehl, wissu paligu winnu svehtam darbam lubhadamees un pamahzidams, sai sawus elkus atstahj un to pateestu Deewu peenem, un scho gohda un mihlo, jo tas winnas pateest aplaimo-schoht. Stahsta, ka schis fuggis nonahzis us paganu fallu Ualani, kur Kehnisch Durris walda, ko winna tauta ustizzibas un tikkuma deht no sveijeneeka par sawu Kehninni us-zehlusi, un nu ka Deewa weetneeku paklaufigi gohda, to tikkai par „to labbu Kehnian“ nosaukdama. Schinni fallä aug palma-kohli; schohs eedsthwotaji peeurbj, ka pee mums pa-wassarä mehds behrses, fullas deht, peeurbt, fullu no teem islaisch un no schahs fullas supri dsehreenu istaisa. Kad nu Kehnisch Durris nomannija, ka winna pawalstneeki ar scho dsehreenu peedserdamees pohtijahs, ar leelu sohdu aisseedse palma-kohlus peeurbt, un ta sawus laudis no dserschanaz pohtia no-greese. Ir tohs Missionatus schis Kehnisch mihligi usnahme un wehleja teem sawu svehtu darbu winna laudis esahkt. — Lai nu Deews tas Kungs teem palihds tur weenu jaunu janku draudsi Pestitajam Jesum Kristum peewest.

Tä Deews, jau senn irr papreetsch fluddinajis zaur Præweeschu Jesaiju (51, 5.) Us manni gaidihs tahs fallas un zerrehs us mannu elkon, un Dahwid's slate (Dahw. ds. 97, 1.) Tas Kungs irr Kehnisch, sai preezajahs ta semme, un leelas fallas lai lihgsmajahs. Bet mehs wezzi kristiti, scho jaunu kristitu lauschu tizzibü dsirdedami, un sawu greku kalposchanu un netizzibü ar kainu peeminnedami lai mahzamees sapraast Pestitaja wahrdu: (Matt. 20, 16.) Tee pehdeji taps tee pirmi, un tee pir-mi tee pehdeji.

Tew sveizinajam labbais Gans!

Mihlā dseesmu grahmatā, wissstihm wezzā, dauds jaiku dseesmu ko ar wissu firdi warr dseedah, ar kurrāhm paschi eepreezinajeetees un apmeerinajeetees daschā swehtā stundikā un eeksch kurrāhm preeku un meeru atradduschi juhsu tehwi un mahtes un zitti drangi, ir bai-ligā laikā un behdu-deenās un pee paschas mīrschanas. Tas nahk zaur tam, ka tahdas dseesmas ar svehta Garra valigu zehluschees zaur to dīshwu tizzibū eeksch Jesu Kristu, kas vildija un mohdinaja firdis teem deewabihjigeem wihereem, — un arri daschai deewabihjigai seewai, — kam Deews dewe to spehlu sawas kristigas apzerreschanas un svehtas dohmas, ko winni turreja eeksch seewim, — arri isteikt tahdā wahrdū salikschana, ka ausim jo mihlīgī skann, un tahs usrakstiht tā, ka pehz meldinu warr dseedah. Tahdu svehtu dseedataju bijuschi dauds kas dseesmahm paschi par meistereem. Wezzā derribā Kehninn Dahwidu paschitam par tahdu dseedataju. Pa kristigu lauschu laikeem eeksch teem gaddu simteneem kas pagahjuschi, tahdu meisteru labs pulzisch. Bet juhs, mihlī lassitaji, jebeschu gan zitta dseesma vahr zittu jums jo labbi patihk un ittin mihlā valikkusi, tatschu mas ko sinnat par tahdas dseesmas meisteri, ne pasihstat ne winna wahrdū, nedf kas winsch bijis un kur un kad winsch dīshwojis. Gan itt ne weens no winneem wairs pee dīshwibas; tomehr winnu dseesmahm labba atskanna eeksch deewabihjigahm firdim, un japatetiz ka winni mums tahs atlifikuschi. — Par daschu tahdu svehtu dseedataju dauds ko warretu stabstiht, kas derretu par labbu mahzibū. Winnu rindē stabw arri muhsu mihlais Mahrtisch Lutters. Par weenu tahdu Latweeschu wallodā ihpascha grahmatina islaista; wahrdū winnam Georg Neimarks. — Bits tahds deewabihjigs dseesmu-meisteris bija Pahwils Gerarts, mahzitajs Wahzemē. Nu jaw dauds ne truhbst no divi simts gaddeem kamehr tas mirris. Kad dseedi to dseesmu Kursemmes wezzu dsees-

mu grahmatā num. 89, 332, 333, 335, 344, 357, 365, 414, 601, 150 (un wehl daschu zittu) tad veeminni arri Pahwilu Gerartu, jo no winna firds un tizzibas tahs isauge.

Bija Gerartam arri itt mihsch un deewabihjigs laulahts draugs. Kad schi gulleja pee mīrschanas, ta fazija us sawu draugu: Mannas azzis sah aptumschotees, ne spehju wairs patti lassit grahmatā! Woi tad mans mihlais kungs — (tā nosauze pasemmigi sawu laulatu draugu) — ne gribbetu preeksch man-nim to pastaru mīhlestibas-darbinu isdarriht un mannim no schihs grahmatas kahdu dseesmu preekscha lassit? — Gerarts firdi pab-nemits ne spehje atbildeht, — nehme to nosih-metu grahmatu un peegahje pee gultas. — „Nu“ — tā luhgdamēes winna wchl fazija — „nu lassait mannim zettortu dseesmu: Ta Kunga Jesus rohkahm“, — jo Winna rohka-tatschu drihs neffibs mannu dwechseli us Wiina Tehwa mīhlestibū!“ Un Gerarts lassija ar drebbedamu balsi:

1. Tew apsweizam Gans labbais Tu! Juhs, svehtas rohkas, sveizam, Kas pilnas rohshu teizamu Ko debbess seedus teizam. Schihs rohsites, Ko skuhstu es, Irr Lawas rehtes, mohkas, Ko beidsamā Krust zeeshanā Tee sitte Lawas rohkas.

2. Kā mihlīgi Tu pee-eiji Ar abbahm rohkahm kerdams Pilns mīhlestibas pasauli, Muhs muhscham sihdiht twerdams! Ak kungs, skatt schej, Kā kahrigs, tej Es behduls grehfus suhdsu; Neleedsi man, Doht meeru gan Un preeku, ko Tew luhsu.

Kad Gerards sche nu mette sawas azzis us sawu draugu un eeraudsi ja ar reisi winna gulleja jaw kā ar mirreja gihmi — winsch apstahjahs lassishanā un ar bailibu un ar bihjaschanu brehze: „Mans Deews! Marri, — woi schkirseeš!“ — „Wehl nē“ winna atbildeja ar lehnu wahju balsi. „Lassait wehl, mihlais kungs!“ — Un Gerarts lassija kā ar salaustu balsi un ar affaru pilnahm azzim:

3. Welz' mannu garr un prahitinu Pee few us kalmu sawu, Dohd, ka man firds ar tizzibū Stahw, Kungs, us Krustu Lawu! Lai pats pee Tew Tur

Seenu sew Pee Lawa krusf ar spehku, à nökauju, —
à isdeldu Eelsch man tafs meesas grehku.

4. Es mutti dohmu weenabi Ar karstahm pehz
Lew slahpehm, Kungs, Lawai rohkai tizzigi Par
winnas zeestahm sahpehm. Pawehlu brihws, fa-
mehr es dshwos Lew rohkás sawu garru; à esmu
Laws, Kad nahwe kaus, Lew muhscham dshwoht
warru.*

Kad Gerarts ar scheem wahrdeem beidse,
— mirdama seewa isssteepo sawu rohku prett
sawu draugu, un kad schis likke sawu labbu
rohku winnas labbá rohká, ta fazija ká ar
debbesf smaidischamu: „Nu arri schai ustizza-
mai mihlai rohkai pateizu itt ar wissu ustiz-
zamu firdi, ka winna manni weddusi un wad-
dijusi manna dshwibas zettá. Mihlois kungs,
woi schahs rohkas atkal saliksees tur pee ta
Kunga? Woi paturreseet preesch sawu ustiz-
zamu falponi weetinu sawá firdi? Af, eepree-
zinajeet manni ar scho eeprezzinaschanu pirms
schkirrohs! „Marri!“ — ta Gerarts issauze
stipá un svehtá prahktá, un pa tam affaras
winnam birre no azzim, — „tu panemmi lihds
ar sewim mannu dwehseli. Tas Kungs ween
sinn, ká warreschu dshwoht bes tevis. Bet
Deews kas klah — irr leezineeks starp tevi
un starp manni, — kad deenás arri manna
stundina nahks, tad lubgschu sawu Pestitaju,
ka lai Winsch manna firdi sewim blakkam liktu
stahweht tawai dwehselei. Tur redseht sawu
Pestitaju un tevi, — tas mans svehts preeks
nahwé!“ — Un pahr tafs mitrejas waigu
tas pats svehts preeks spihdeja, — tad winna
wahja un nesperehza nehme sawa drauga rohku
pee sawahm nobahluschahm luhpahm un to
but schoja ar nahwé aufstu mutti.

Gerartam veetrühle walloda; winna dweh-
sele isgahsahs eelsch affarahm. Nu tafs mir-
rejas rohkas lehnam noschlukke no kruhtim kur
winnas bija sakramptas; — dshli un gruhti
winna novuhtahs, un aisslehdse azzis. Nah-
wes engelis ar sawu rohku winna bij aiss-
fehris. Bij aabeigts! H. K. — U.

*) Scho dseefmu muhsu zeen. wezzais Latwerschu dshedatojs
A. Hugenbergers no Wahzu wallodas pahrtaijjs. S. — 3.

Wezzakeem par apzerreschanu.

Deews wezzaku grehkus peemeklehö vee
behrneem lihds tresham un zettortam augu-
mam. Kas to ne sinn! Bet ar to wehl naw
gan to finnaht, ar bihjachamu tas arri wehrá
jaleek. — à kohzinsch teek dehstibts, tà winsch
aug. Behrnu audsinaschana tschetr-lahrtiga
rahdahs. Prohti: irr wezzaki, kas sawus
behrnus wissai valaisch un to par ne kahdu
grehku wis ne turr. Ar to behrnu firds zeeta
tohp; tas sehksla grunds ta Deewa wahrda
pee teem friht ká zellmallá. Behrneem un
wezzakeem nahk kauns un Deewa sohdiba. —
Zitti wezzaki tà darra: tee sawus behrnus
lohti mihllo, ká ka teem naw firds teem ko
leegt un aisleegt, tohs raht un pahrmahziht.
Behrni ar to tà tohp pamihkstinati, ka tee us
preeschu ne kam ne geld. Teem pehz naw
spehks sawu prahku laust, akminoina, wehsa
firds teem paleek pee Deewa wahrdeem; no
vaklausichanas tee behg un — eerasti dar-
riht, ká teem patihk, tee to, ko teem buhs
darriht, eenihst. Tahda mihlestiba irr no
wella, ar to wezzaki sew un behrnus peewill,
un gruhtumu un behdas teem us wissu muh-
schu usleek. — Zitti wezzaki, paschi deewa-
bihji, sawus behrnus stipri ween rahj un
mahzú un walda, ta ka behrni ká sajuhgiti
gruhtá juhgá ween stahw. Ar to dohma
labbi darrijuschi, bet — kad behrni no wez-
zaku rohkas wallá spruhk, kad auguschi leeli,
tad tee sawá wallá gribb ká at-ehstees un trak-
koht sah ká ween sinn un warr. Pee tah-
deem tas Deewa wahrds ká starp dadscheem
un ehrfchkeem friht. Ta deewabihjachana,
kas teem eebahrta, eepehrta un eekulta drihs
tohp apmahkta. Schi behrnu audsinaschana
irr ta pee Sina kalna, fur ween bausliba
wald, un rahj un strahda. Tur pehz gau-
schas affaras tohp raudatas. — Ta weeniga
labba un svehtiga behrnu audsinaschana, fur
tes sehksla grunds ta Deewa wahrda labbá
semme friht un paleek, irr ta pee Krisius
krusta taha taha svehtá mihlestibé, ká winsch to

mums rāhdijis, sew paschu par mums dohdams. Scheit tas behrns, pee wezzaku mihlestibas mahzahs Deewu mihleht pahr wissahm leetahm un tuwaku ka sewi paschu, scheit Kristus mihlestibu winsch saldi pee tahs mihlestibas dabbu baudiht, ar ko wezzaki pee behrneem grehkus norahj un tohs mahza paklausischau no sirds mihleht. Bet kas pee Kristus krusta behrnus gribb andseht, tam arri pascham tur waijaga mahjoht, sawu kristibas derribu par to angstaku, ne muhscham ne isfimellamu un ne isflawejamu preeku turreht. Kristi gi wezzaki! andsinajeet sawus behrnus pee Kristus krusta, saknojeet tohs jo deenas jo dīllak kristibas derribā, ka tee par tahdu derribu mahzahs svehta mihlestibas preekā sawan Kungam un Pestitajam pateikt.

E. S... I.

No sweschahmi semmehm.

No Berlihnes pilsata rakta: ka mas sehns no kahdeem 10 geddeem tihscham sawas mahtes nammu aisdedfinajis. Sehns bija tannī deenā, kad to grehku padarrija, no mahtes rīkstes dabbujis beskaunibas pebz. Eksch sawahm dusmahm sehns, kad mahte bija us tirgu gahjus, preekuhre ugguni ne krahns, bet gultā. Deewa schehlaſiba, ka laudis pee laika ugguni eeraufsiā un nodsehse.

Ne brihnojees un ne schehlojees lassitaſ, ka tahdi behrni ne ween Berlihnes pilsatā, bet arri pee mums atrohnahs. Kahda preekschfīme tad behrnam irr? Woi tad wezzaki mahf sawas dusmigas un niknas fēdis paschi apwaldiht? Woi tu pats ne eſſi redsejis ux dīrdejis, ko eksch sawahm dusmahm runna un darra? Wissu wairak seewas! Aiskaitini tahdu niknu seewu ar masu, ihsu wahrdu, un tu redseſi, ko dabbusi! Tā kā uhdens ſreen no dihka, kad fluhschas uſwelt, tā no dusmigas seewas muttes nahk lahsti ahrā. Uhdal

pirmais wahrdi: nu mannim ja-eet sližinates uppē, woi pakahrtrees! Ar to wehl naw gann; tad ismettahs us plikeem zelleem un lamma un lahd ka schauschalas pahrtseen. Deewu, wissu pasauli, tehwu un mahti, wihrū un behrnus tahda nolahd; behrnu mahtes meefā ta ne taupa. Un nu sakki lassitaſ kahds buhs tahdas mahtes behrns? Ar sihdalu behrns jan eedabbi mahtes dusmas. Pateſi, kad taws behrns padarra tahdu grehku, ka augſcham rakſtihts, tad ne schehlojees un ne raudi par tawu behrnu, bet raudi par sewi paschu.

H. K.

Grehzineeka svehta ſtundina.

Meld. At Jerusaleme mohdees.

1.

Swehta, svehta irr ta ſtunda
Kad nabbagſ grehzineeks, ta Kunga
Mihlestibu un ſcheblaſib'
Sajust ſabk, un sew atrohdahs
Eksch dīllas pasuſchanas, dohdahs
Pee Jesu mihleht valiħdsib'.
Xad raudadams tas lubds
Un sawus grehkus ūhds
Pestitajam:
„Apschehlojees!
„Mans Kungs un Deewos,
„Es ſchehligs jel man nabbagam!“

2.

Xad rāhd ſawas wahtis Jesuſ
Tā, teikdams: „ſawus grehkus wissus
„Ar tahm, eſmu iſdelbejjs;
„Tur, pee krusta ſawas aſſnis
„Preeksch tewiſ ſeedsams, es iſlejjis,
„Ar tahm, tewi nomagajis.
„Nu tu man pederri
„Sché, un tur muhschigi!“ —
„Alleluja!“
Xad grehzineeks ſauz,
Un muhscham trauz,
Ar preeku teikt: Alleluja!

— pm —